

De droge koe staat steeds vaker in het middelpunt van de belangstelling.

Terecht, zo vinden verschillende rundveevoerspecialisten, zoals

Ward Arts: 'Het wordt steeds duidelijker dat de periode voor afkalven cruciaal is voor een goede en gezonde melkproductie.'

Het belangrijkste tijdens de droogstandperiode? Zorg dat koeien niet vervetten in de eerste periode en probeer ze aan het vreten te houden in de laatste weken voor afkalven.' Aan het woord is Ward Arts, specialist rundvee bij Cehave Landbouwbelang. 'Met de verdere verfijning van het rantsoen voor de melkgevende koeien wordt ook duidelijker dat de periode voorafgaand aan de nieuwe lactatie cruciaal is voor een goede en gezonde melkproductie. De tijd dat de droge koe ergens achter in de stal werd weggestopt en restvoer van de melkkoeien kreeg, is echt voorbij.'

De droge koe. Op tal van studiedagen van voerfabrikanten staat ze momenteel in de schijnwerpers. Voeding, huisvesting, lengte van de droogstand, manier van droogzetten; verschillende nieuwe werkwijzen en ideeën worden veehouders voorgeschoteld. 'Actie wekt reactie', reageert Arts op de grote aandacht van de voerfabrikanten voor de droge koe. Zo verwijst hij naar het pleidooi van Hendrix UTD om de droogstand te verkorten van acht naar zes weken. 'Wij blijven een achtweekse droogstand adviseren. Deze lengte van de droogstand zorgt voor de hoogste melkproductie in de nieuwe lactatie. Ik vraag me bovendien af of de herstelperiode van de uier lang genoeg is bij een zesweekse droogstand.'

Acht of zes weken droogstand?

Geert Janssens, docent aan het Laboratorium Dierenvoeding van de faculteit Diergeneeskunde van de Universiteit

Gent merkt ook een toenemende belangstelling voor de droogstandperiode in Vlaanderen. Ook hij zou niet willen tornen aan de huidige lengte van acht weken. 'Mits een koe niet overvoederd wordt en kan vervetten. De hoogproductieve koe heeft voldoende tijd nodig om zich voor te bereiden op de nieuwe lactatie. De droogstandperiode is geen herstelperiode, maar een voorbereiding op de nieuwe lactatie.'

De droogstand wordt door jonge koeien zelfs nog gebruikt voor lichaamsontwikkeling volgens Janssens. 'Zowel moeder als kalf zijn volop in de groei in de droogstand. Let wel, groei is wel wat anders dan gewichtaanzet. Het probleem van koeien die te vet zijn geworden in de droogstand, is de sterkere vermagering na afkalven. Vette koeien hebben weinig eetlust en spreken daarom de vetreserves eerder aan. Dat zorgt voor afbraakproducten in het bloed, overbelasting van de lever en slepende melkziekte.'

Investeren in krachtvoerbox

Een structuurrijk, energiearm rantsoen met 800 VEM per kilogram droge stof en 12 tot 13 procent eiwit zorgt er in de eerste weken van de droogstand voor dat koeien niet kunnen vervetten, zo adviseert Leo Tjoonk, sectorspecialist rundveehouderij bij Agrifirm. 'De laatste weken moet je rantsoen intensiveren tot 15 tot 16 procent ruw eiwit per kilogram droge stof.'

Agrifirm houdt vast aan de achtweekse droogstand en het voeren in twee groepen. 'Er gaan nog zoveel zaken mis in de

periode rondom afkalven dat we liever daar extra aandacht aan besteden dan dat we adviseren koeien korter droog te zetten. Het probleem bij de zesweekse droogstand is de wachttijd van de toegepaste droogzatters. Een wachttijd van zes weken is strijdig met het advies. Er bestaat veel literatuur over kortere droogstand die elkaar tegenspreekt. We zijn daarom erg terughoudend in onze advisering hierover.'

Het intensiveren van het rantsoen om de koe voor te bereiden op de nieuwe lactatie is volgens Tjoonk praktisch prima uit te voeren. 'Dat een gemiddelde melkveehouder vervolgens te maken heeft met rantsoenen maken voor kleine groepen koeien zal hij voor lief moeten nemen, je moet willen investeren in droge koeien. Een krachtvoerbox bij de droge koeien om ze in de laatste fase van de droogstand te kunnen bijvoeren zou een heel goede investering zijn.'

Zwangerschapsgymnastiek

Droge koeien laten bewegen is ook een item waarvoor veel aandacht wordt gevraagd. 'Droge koeien hebben ruimte nodig, ze moeten fit zijn en als het ware aan zwangerschapsgymnastiek doen', stelt Ward Arts. 'Beweging zorgt voor een betere bloedsomloop, waardoor ze energie kwijtraken en blij ven vreten. Voldoende voeropname is vooral in de laatste fase van de droogstand van belang.'

Droge koeien vastzetten op de grupstal is daarom volgens Arts een absolute af-rader, en als optimale situatie schetst hij een strostal met 15 vierkante meter per koe.

'Voor extra beweging is een uitloop naar buiten ideaal', vult Tjoonk aan. 'Een zandbak of een kale weide voldoet prima. Het betekent niet dat de droge koe weer volledig naar buiten moet. Grasrijke rantsoenen zijn vanwege het hoge kaligehalte minder geschikt, een droge

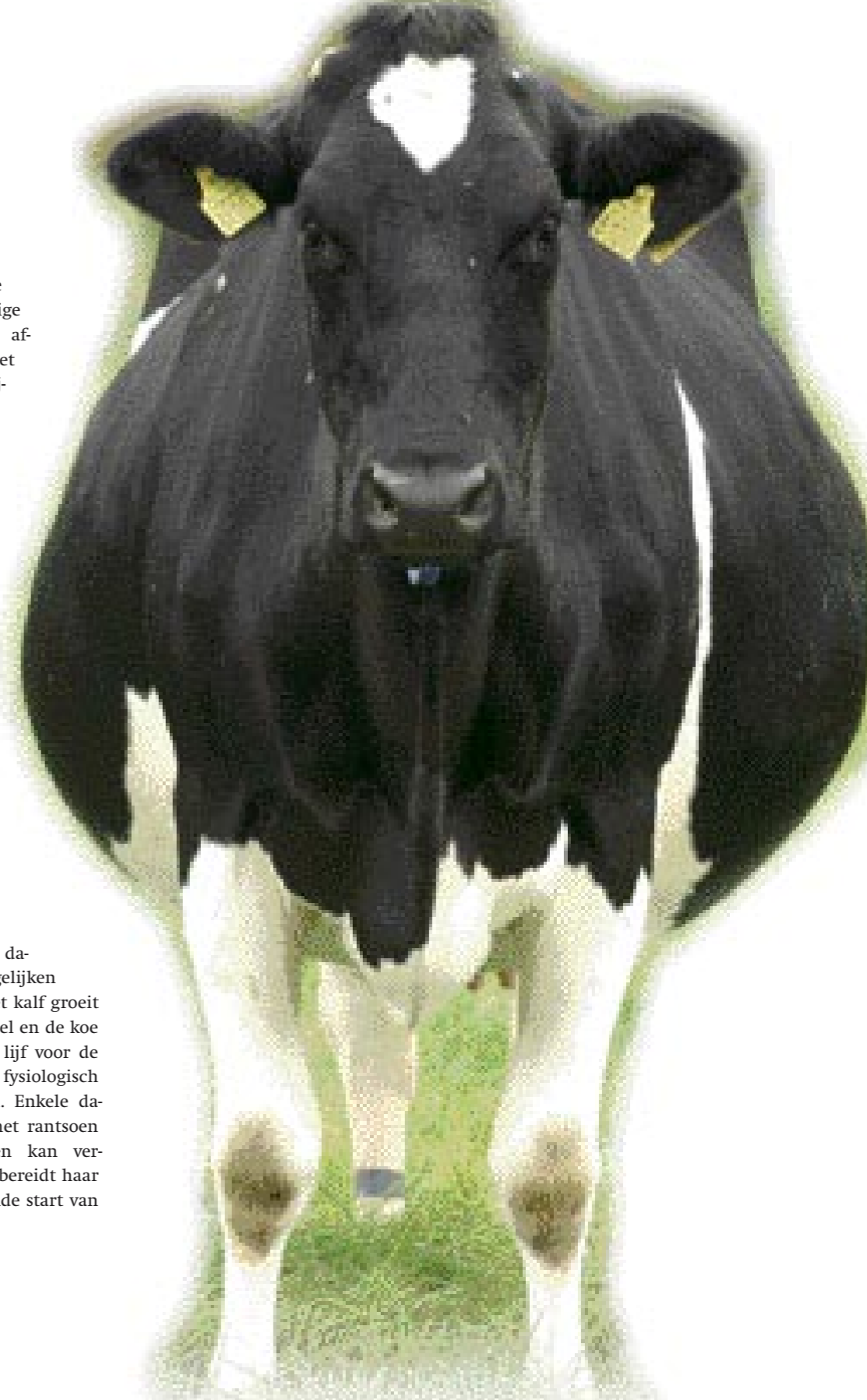
koe moet zeker niet volop kunnen grazen in zo'n speelweide.'

Beweging

Tjoonk kent bedrijven die met succes hoogdrachtige koeien enkele dagen voor afkalven mee laten lopen met de melkkoeien. 'Dan krijgen ze beweging, ze kunnen een hoogwaardig rantsoen opnemen en wennen aan de nieuwe groep', somt hij de voordelen op. Toch gaat hij niet snel over tot dit advies. 'De hoogdrachtige koeien lopen dan ook door de melkput en krijgen hormonale prikkels om melk te produceren. Daardoor neemt de kans op uierontsteking enorm toe. Houd dan liever de koeien in de droogstandsgroep.'

Volgens Janssens is een hoogdrachtige koe enkele dagen voor afkalven al te vergelijken met een lacterende koe. 'Het kalf groeit de laatste dagen exponentieel en de koe onttrekt calcium aan haar lijf voor de aanmaak van biest. Ze is fysiologisch gezien al aan het lacteren. Enkele dagen voor afkalven de koe het rantsoen voorzetten van melkkoeien kan vermoedelijk geen kwaad. Het bereidt haar voor op een goede en gezonde start van de volgende lactatie.'

Jaap van der Knaap

Universitair docent Geert Janssens: 'Droogstand geen herstel- maar voorbereidingsperiode'

Klaar voor een gezonde start